

единъ случай бива *посредствено сужденіе*. Въ условно-то сужденіе ограничванье-то на подлежаще-то може да бѣде едно понятие, или какъ *причина* казуемаго (напримѣръ: ако Българи-тѣ се изучать, то и ще успѣять въ всичко); или като *основаніе* казуемаго (напримѣръ: ако нѣкой чловѣкъ е честенъ, то и можемъ да му се довѣримъ на нѣщо); или като обстоятелство казуемаго (напримѣръ: ако щѣ имамъ време, то и щѣ додѣ у васъ); или като цѣль казуемаго, (напримѣръ: ако мы Българи-тѣ искамы да имамы просвѣщенно и добро Духовенство; трѣба да си приготвимъ достойны и ученны духовны лица) или пѣкъ като знакъ казуемаго (напримѣръ: — истинно — просвѣщенни-тѣ чловѣци сѣ всякога добри Христіени, благодѣтели и любородни гражданае). — Явно е че всичко-то горѣизложено различіе на условни-тѣ сужденія, зависи отъ съдържанье-то на подлежаще-то; и по тѣзи причинѣ условно-то сужденіе справедливо се називава *сужденіе на съдържанье*. — Обикновенната форма на условно-то сужденіе состои отъ двѣ части: Първа-та се називава *предня*, и показва съ какъвъ бѣлягъ трѣба да се ограничи подлежаще-то, за да произлѣзе отъ него казуемо-то? — а втората е *подирня* която изрѣжява то, що произхожда въ слѣдствіе на ограничванье-то подлежащаго съ тойзи или други бѣлягъ: и двѣ-тѣ тія части съединяватъ се съ съюзы-тѣ; — „ако“ — „то“ Но такава една форма на сужденія-та що се разглѣдватъ, изгубва се нѣкога отчасти, а нѣкога совсѣмъ; зашто-то условно-то сужденіе, безъ да престане да е вещественно условно: промѣнува различно естественнѣ-тѣ си формѣ, то чрезъ най близко ограничванье подлежащаго съ основаніе-то; то чрезъ замѣнуванье-то на условни-тѣ съюзи съ други частицы или чрезъ тѣхно-то оставянье. И тѣй, —